

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		BÉKÉSI JÁRÁSBÍRÓSÁG 1.	
Ügyszám: IV/ 01326 - 0 / 2020		<i>postán érkezett, faxon érkezett, e-mailen érkezett, személyesen behozva, átadókönyvvel érkezett, gyűjtőszekrényről kiveve</i> Erkezett: 2020 JÚL 24.	
Elérkezett: 2020 JÚL 31.		Példány: Mell: db	
Példány: 1	Kezelőiroda: 	Az ügyirat száma: 4.P.2020/1228	
Melléklet: db: 			

Tisztelt Alkotmánybíróság!

 akban: **Indítványozó**), jogi képviselőm, a Karsai Dániel Ügyvédi Iroda ()

  alkalmazás **I/1.** szám alatt csatolva) a következő

alkotmányjogi panaszt

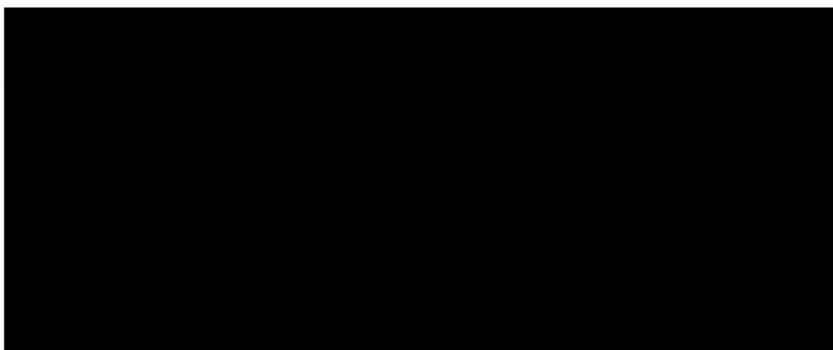
terjesztem elő.

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az alábbiakban részletesen kifejtendő indokok alapján a Kúria Pfv.V.20.876/2019/11. számú, felülvizsgálati eljárásban hozott ítéletét (**I/2.** szám alatt csatolva), mint alaptörvény-ellenes bírói döntést megsemmisíteni szíveskedjék.

Kérelmem anyagi jogi jogalapja Magyarország Alaptörvényének XIII. cikk (1) bekezdése (tulajdonhoz való jog), valamint XXVIII. cikk (1) bekezdése és (7) bekezdése (tisztességes eljáráshoz való jog).

Kérelmem eljárásjogi alapja az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése, valamint az Abtv. 43. § (4) bekezdése, amelyek alapján az Alkotmánybíróság felülvizsgálja a bírói döntések Alaptörvénnyel való összhangját, és megsemmisítheti az Alaptörvénnyel ellentétes bírói döntést.

Az Indítványozó személyes érintettségét igazolja, hogy a bírósági eljárásban az Indítványozó mint peres fél vett részt.

A Kúria Pfv.V.20.876/2019/11. számú, felülvizsgálati eljárásban hozott ítéletét 2020. május 25. napján kézbesítették az Indítványozó jogi képviselőjének, így az Abtv. 30. § (1) alapján az alkotmányjogi panasz határidőben kerül benyújtásra.

A jelen ügy tárgyát képező alkotmányossági kérdés „alapvető alkotmányjogi jelentőségű” (Abtv. 29. §), ugyanis a kúriai döntés az Indítványozónak több, Alaptörvényben védett jogát is sérti: mégpedig az Indítványozó tisztességes eljáráshoz való jogát és a tulajdonhoz való jogát. A jelen beadványban támadott ítélet olyan bírói jogértelmezés eredményeként született, amely esetében a Kúria figyelmen kívül hagyta, hogy Indítványozót kifejezetten a Békési Járási Hivatal, mint eljáró hatóság hívta fel a keresetindításra, és Indítványozó ebben, a hatóság által megadott határidőben be is nyújtotta – illetőleg a már folyamatban lévő eljárásban a felhívásnak megfelelően módosította – a keresetet. Továbbá a Kúria az elévülés szabályait, *contra legem*, Indítványozó bírósághoz forduláshoz való jogát és de facto jogorvoslathoz való jogát kiüresítő módon alkalmazta.

A Kúria súlyosan megsértette Indítványozó tisztességes eljáráshoz való jogát [*Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése*] valamint az alkotmányos tulajdonhoz való jogát [*Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése – jogos várományhoz való jog*]. Mivel önkényesen, a jogszabályokkal ellentétesen megállapította Indítványozó követelése elévülését, és így elzárta Indítványozót attól, hogy a megelőző eljárásból fakadóan jogszabályon alapuló jogos követelését a bíróság előtt érvényesíthesse. Továbbá a jogszabályokkal ellentétesen, önkényes jogalkalmazással állapította meg, hogy a jelen ügyben alpereseknek, az Indítványozó számára kedvező döntést tartalmazó jogerős ítélettel szemben benyújtott felülvizsgálati kérelme elbírálásra alkalmasnak tekinthető. Az Indítványozó már ezen a helyen hangsúlyozza, hogy panasza nem a rendesbíróságok ítélete „helyességének” felülvizsgálatára irányul, hanem annak az alkotmányjogi aspektusnak a kifejtésére, hogy a nyilvánvalóan *contra legem* jogértelmezés alkotmányosan megengedhető-e, különös tekintettel arra, hogy a Kúria döntése ellen semmilyen jogorvoslat nem áll rendelkezésre, így az ezen a fokon elsőként megállapított és a jogszabályokkal nyilvánvalóan ellentétes értelmezés Indítványozó jogsérelmét nem csak keletkezteti, de konzerválja is.

A panasz hangsúlyozottan nem ütközik az ún. negyedfokú jogorvoslat tilalmának elvébe, a beadványban foglaltakat semmiképpen nem lehet ekként értelmezni, az egyértelműen ellentétes lenne az Indítványozó előadásával és annak szándékolt tartalmával, mely tehát nem

„önmagában” támadja a bírói döntéseket, hanem a fentiekben már jelzett és a továbbiakban részleteiben kifejtendő alkotmányjogi kontextusban.

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 52. § (5) bekezdése értelmében az Indítványozó az adatai közzétételéhez hozzájárul.

I. TÉNYEK

1. Indítványozó a [REDACTED], akinek **alapcél szerinti tevékenysége körébe** tartozik, hogy az állam képviseletében eljáró vadászati hatóság által jóváhagyott tervekben (üzemterv és éves terv) foglaltak szerint **vadászati-vadgazdálkodási** tevékenységet végez. Ezen belül az éves terv részét képező kilövési tervben foglaltakat köteles végrehajtani, azaz a kilövési terv szerinti vadlelövésekről egyrészt saját tagjai, másrészt vendégvadászok, bel- és külföldi bérvadászok közreműködésével gondoskodik, valamint az éves terv szerint lelőtt vadat (vadhúst) is értékesíti. A tervekből kifolyólag Indítványozónak évekre előre szükséges működését kalkulálnia, ezt megkönnyíti, mi több, kifejezetten biztosítja, hogy előre tervezhető használati, hasznosítási joga van az adott vadászterületen, amelyhez – annak lejártakor – előhaszonbérleti jog is kapcsolódott/kapcsolódik a következő időszakra nézve.

2. További fontos adalék, hogy az Indítványozónak lényeges érdeke fűződik ahhoz, hogy jogszabály alapján jelen jogvita tárgyát képező ingatlanra vonatkozóan őt megillető előhaszonbérleti jog folytán – amelynek tényét jogerős bírósági ítélet is rögzítette – a kijelölt vadászterületen vadgazdálkodási jogát zavartalanul tudja gyakorolni. Ennek már csak azért is jelentősége van, mert az indítványozó egy kifejezetten eredményes vadgazdálkodási tevékenységet kezdett meg a korábbiakban, amelynek eredménye már mutatkozik, de még sokat kell tenni, hiszen könnyen belátható, hogy ezen tevékenység kapcsán nem egyik évről a másikra érik be minden befektetett energia és anyagi forrás. Ugyanezt nem mondhatja el az az „új haszonbérelő”, aki nem helyi földtulajdonosokból alakult vadásztársaság és akinek vadgazdálkodási múltja nincs.

3. Az előzőeket meghaladóan lényeges érdek fűződik ahhoz is, hogy az Indítványozó vadászati jogát is zavartalanul tudja gyakorolni, lehetőséget adva ezzel a helyi, [REDACTED] földtulajdonosoknak és földműveseknek, mint tagjainak arra, hogy szabad idejüket hasznosan, a természetben és saját földjeiket járva tölthessék.

4. Nagyon lényeges szempont az is, hogy az Indítványozó tagjai a kijelölt vadászterület földtulajdonosai egyben, ezáltal a vadászterületen vadászati jogosultságot megszerző között szoros bizalmi viszony tud kialakulni és folyamatosan fennállni. A vadgazdálkodási és

vadászati tevékenység folytatása ugyanis elképzelhetetlen a földtulajdonosokkal való legszorosabb együttműködés mellőzésével, vagy annak nem megfelelő szintű teljesítésével.

5. A konkrét alapul fekvő eljárás tényeire vonatkozóan: Indítványozó a kérdéses földterületre 10 éve haszonbérleti szerződéssel rendelkezett, a haszonbérleti jogosultságát a [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED] zata alapján 2017. február 28. napjáig gyakorolhatta. A fennálló haszonbérleti szerződés lejártát, illetőleg az új haszonbérleti szerződés megkötését megelőzően a vadászterületre vonatkozóan a haszonbérleti szerződés megkötésére jogosult [REDACTED] i [REDACTED] a 2016. augusztus 12. napján megtartott földtulajdonosi gyűlésen a 2/2016. (VIII. 12.) számú határozatával az Indítványozót az előhaszonbérleti jogának gyakorlásából kizárta. Ezáltal Indítványozó – akkor még átmenetileg – elesett attól a lehetőségtől, hogy az általa egy évtizede haszonbérelt területre érvényesítse előhaszonbérleti jogát és az általa investált fejlesztések eredményét realizálhassa.

6. Indítványozó – jelen tényállás 1-4. pontjaiban ismertetett – tevékenységével összefüggésben, illetőleg a működése szempontjából kiemelt jelentősége van a földterületre vonatkozó haszonbérleti szerződésnek. Továbbá a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény (a továbbiakban: Vtv.) 3. § (1) bekezdése kifejezetten vagyoni értékű jogként nevesíti a vadászati jogot, amelytől – a haszonbérleti szerződés megkötésének lehetőségéből történő kizárással – Indítványozót megfosztották. A vadászati jog gyakorlása keretében a Vtv. 10. § (1) bekezdésében is kiemeli, hogy haszonbérbeadás esetén erre a földterület haszonbérlője jogosult, ehhez kapcsolódóan pedig a Vtv. 15. § (1) bekezdése konkrét elszámolási szabályokat rögzít a vadászati jog haszonbérletével kapcsolatos elszámolására vonatkozóan.

7. A [REDACTED] [REDACTED] g – miután „megvonta” az Indítványozó előhaszonbérleti jogosultságát – a [REDACTED] [REDACTED] a hivatkozott vadászterületre haszonbérleti szerződést kötött 2016. november 28. napján, amely szerződést a Járási Hivatal határozatával jóváhagyott, és a vadgazdálkodási társaságot vadászatra jogosultként nyilvántartásba vette. Az Indítványozó mind az előhaszonbérleti jogból őt kizáró határozatot, mind pedig az új haszonbérlővel kötött szerződés érvényességét bíróság előtti peres eljárások kezdeményezésével vitatta. A határozat érvényességének felülvizsgálatára 2016. szeptember 9. napján, míg a szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt 2017. június 20.

napján terjesztett elő kereseti kérelmet (ez utóbbi a jelen panaszbeadvány alapjául szolgáló ügy kezdőirata, I/3. szám alatt mellékelve). A szerződés érvénytelenségét Indítványozó ekkor még kizárólag a [REDACTED] [REDACTED]g nevében aláíró személy képviseleti jogosultságának hiányára alapította. A 2017 júniusában indult eljárást a bíróság mindaddig felfüggesztette, amíg a határozat érvényességének vizsgálata iránti per folyamatban volt, mivel utóbbit előkérdésnek minősítette.

8. A Békési Járásbíróság 4.P.20.321/2016/52. számú ítéletében megállapította, hogy a [REDACTED] [REDACTED]2/2016. (VIII. 12.) számú határozat érvénytelen. A bíróság döntése értelmében a [REDACTED] [REDACTED] határozatának érvénytelenségét megalapozta, hogy közgyűlésen szavazásra jogosult személynek a meghatalmazása nem terjedt ki az előhaszonbérleti jog gyakorlásából történő kizárásról való döntésre. Ennek értelmében tehát jogszerűen nem született volna döntés Indítványozó előhaszonbérleti jogból történő kizárásáról.

9. Ebből következően tehát Indítványozó előhaszonbérleti joga a kizárás jogszerűtlensége miatt továbbra is fennállt, így lehetősége volt az eredeti haszonbérleti szerződés alapjául szolgáló ajánlatban foglalt, minden feltételre kiterjedő elfogadó nyilatkozatot tenni. Ennek alapján a [REDACTED] [REDACTED] pedig köteles lett volna Indítványozóval a haszonbérleti szerződést megkötöni.

10. A Gyulai Törvényszék 9.Pf.25.325/2018/12. számú 2018. június 25. napján kihirdetett jogerős ítéletével az elsőfokú bíróság 2/2016. (VIII. 12.) számú határozat érvénytelenségének megállapítására vonatkozó rendelkezést helybenhagyta.

11. Ennek megfelelően Indítványozó – a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseknek és a kialakult jogértelmezési gyakorlatnak megfelelően – mint előhaszonbérletre jogosult, minden feltételre kiterjedő elfogadó nyilatkozatot tett. Indítványozó képviselője útján 2018. június 27. napján írásban közölte a [REDACTED] [REDACTED] hogy a hivatkozott földterület vonatkozásában az őt megillető előhaszonbérleti jogával élni kíván, a [REDACTED] által a [REDACTED] 2016. november 28. napján kötött haszonbérleti szerződés alapjául szolgáló ajánlatot mindenre kiterjedően elfogadja, annak rendelkezéseit magára nézve kötelezőnek ismeri el.

12. Indítványozó ezt követően a Békés Megyei Kormányhivatal Békési Járási Hivatalánál kérelmet nyújtott be arra vonatkozóan, hogy a vadászati hatóság vadászatra jogosultként nyilvántartásba vegye.

13. A Békésmegyei Kormányhivatal Békési Járási Hivatala 2018. július 17. napján meghozott BE-02/18/02496-4/2018. számú végzésében (I/4. számon csatolva) arra **hívta fel** Indítványozót, hogy **kezdemenyezzen peres eljárást** azon előkérdés eldöntése érdekében, hogy a [REDACTED] 2016. november 28. napján kötött **haszonbérleti szerződés érvényesen létrejött-e**. Felhívta továbbá arra is az Indítványozót, hogy az eljárás megindításának tényét a végzés kézhezvételétől számított 15 napon belül a Békésmegyei Kormányhivatal Békéscsabai Járási Hivatala Agrárügyi Főosztály Földművelésügyi Osztályánál előterjesztett, arra alkalmas okirattal igazolja.

14. Indítványozó a végzésben foglaltaknak megfelelően 2018. augusztus 1. napján kereset kiegészítést (I/5. számon csatolva) nyújtott be a Békési Járásbíróságra a [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] alperesekkel szemben folyamatban lévő eljárásban.

15. Itt szükséges kiemelni, hogy a per a [REDACTED] [REDACTED] között 2016. november 28. napján megkötésre került szerződés érvénytelenségének megállapítására irányuló peres eljárás 2017. június 20. napja óta már folyamatban volt.

16. Tekintettel arra, hogy a [REDACTED] [REDACTED] határozatának érvénytelensége kérdésében a Gyulai Törvényszék 2018. június 25. napján jogerős döntést hozott, a haszonbérleti szerződés érvénytelenségével kapcsolatos per folytatására is lehetőség nyílt – összhangban a járási hivatal azon felhívásával is, hogy a haszonbérleti szerződés Indítványozóval történő megkötésének és a vadászati jogosultság bejegyzésének előfeltétele a másik vadásztársasággal fennálló haszonbérleti szerződés érvénytelenségének bíróság általi megállapítása. Nagyon fontos itt rögzíteni, hogy a mindezidáig a képviseleti jog hiánya miatt szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt folyamatban volt peres immáron újabb jogszabályba ütközéssel is támadható volt az alapul fekvő dokumentum, hiszen annak megkötésére Indítványozó, mint előhaszonbérleti jogosult megkérdezése nélkül, az ajánlat részére történő megküldésének elmaradásával és elfogadási lehetősége ellehetetlenítésével

került sor. Ekkor és csak ekkor merülhetett fel először, hogy az Indítványozó a függőben lévő eljárásban a kereseti kérelmét jogalap szempontjából kiegészítse (amire a régi Pp. egyebekben lehetőséget adott), illetőleg azt módosítsa. Rámutatok ugyanakkor, hogy az eredetileg kért, szerződés érvénytelenségének megállapítása magában foglalja azt, hogy az érvénytelen szerződés hatálytalan és így kifejezetten az Indítványozóval szemben is hatálytalannak minősül.

17. Az előző bekezdésekben kifejtetteknek megfelelően Indítványozó a 2018. augusztus 1. napján benyújtott kereset módosításában kérte annak megállapítását, hogy a [REDACTED] [REDACTED] 2016. november 28. napján kötött haszonbérleti szerződése az Indítványozóval szemben hatálytalan és az elfogadó nyilatkozat alapján a szerződés Indítványozó és a [REDACTED] között jön léte.

18. A Békési Járásbíróság 2018. december 12. napján meghozott 4.P.20.204/2018/24. számú ítéletében (I/6. számon csatolva) megállapította, hogy Indítványozó által benyújtott módosított kereset alapos. Indokolásában kitért arra, hogy a Vtv. 16. § (4) bekezdése az előhaszonbérletre vonatkozóan a Ptk. elővásárlási jogra vonatkozó rendelkezéseit rendeli alkalmazni.

19. Az indokolásban a Békési Járásbíróság **kiemelte**, hogy valóban a **Gyulai Törvényszék jogerős ítéletével nyílt meg az igényérvényesítési határidő**, azonban Indítványozó **ezt követően haladéktalanul meg is tette a nyilatkozatot az I. rendű alperes felé, hogy előhaszonbérleti jogával élni kíván**, továbbá – szintén még a 30 napos igényérvényesítési határidőn belül kérelmet intézett a Járási Hivatalhoz annak érdekében, hogy őt a vadászatra jogosultként nyilvántartásba vegye.

20. A Békési Járásbíróság megállapította, hogy a jogosultság gyakorlására és követelés érvényesítésére jogszabályban előírt határidő eltelte jogvesztéssel csak akkor jár, ha ezt jogszabály kifejezetten így rendeli. Ha a határidő nem jogvesztő, arra az elévülés szabályait kell alkalmazni. Ezzel összefüggésben a Békési Járásbíróság azt is rögzítette, hogy ha a követelést a jogosult menthető okból nem tudja érvényesíteni, az elévülés nyugszik. Az elővásárlási joggal kapcsolatban megállapított igényérvényesítési határidő elévülési jellegű, jogvesztésként a szerződéskötéstől számított három évet jelöli meg a törvény.

21. A Békési Járásbíróság megállapította, hogy az elfogadó nyilatkozat és a Járási Hivatal felé tett bejelentés is a 30 napos igényérvényesítési határidőn belül történt meg, **Indítványozó pedig arról, hogy a haszonbérleti szerződés hatálytalanságára vonatkozóan perindításra is köteles, illetőleg, hogy az elővásárlási jogosultság gyakorlásának ez előkérdése, csak a Járási Hivatal végzéséből értesült**, ebben az időszakban tehát **az elévülés nyugodott**. Indítványozó a Járási Hivatal végzését 2018. július 23. napján vette kézhez, a perindítási kötelezettségének 2018. augusztus 1. napján eleget tett. Ennek értelmében az elsőfokú bíróság döntése értelmében az igényérvényesítés nem tekinthető elkésettnek. Továbbá a Békési Járásbíróság ítéletében rendelkezett a vadászati hatóság megkereséséről az Indítványozónak mint vadászati jogosultnak a bejegyzésére vonatkozóan.

22. A Békési Járásbíróság ítélete ellen az alperesek fellebbezést nyújtottak be. A **Gyulai Törvényszék** a 2019. április 8. napján 9.Pf.25060/2019/5. számú ítéletében (I/7. számon csatolva) az alperesek fellebbezését részben alaposnak találta. Ítéletében – az elsőfokú bíróság érvelésének logikájával azonos módon – **megállapította ugyanakkor, hogy az elővásárlási (jelen esetben előhaszonbérleti) jogra vonatkozó igényérvényesítési határidő elévülési jellegűnek tekinthető, és a Járási Hivatal perindításra felhívó végzéséig nyugodott, így Indítványozó igényérvényesítése nem tekinthető elkésettnek.**

23. A Gyulai Törvényszék jogerős ítélete ellen az alperesek felülvizsgálati kérelemmel fordultak a Kúriához. Indítványozó a felülvizsgálati ellenkérelmében (I/8. számon csatolva) kifejtette alperesnek a kereseti kérelemre irányuló előadására vonatkozóan, hogy már a 2018. augusztus 1. napján benyújtott beadványában a jogszabályoknak megfelelő és elbírálásra alkalmas keresetet nyújtott be, későbbi beadványaiban tett állítások nem értékelhetők utóbb olyan módon, hogy az általa benyújtott kereset elbírálásra alkalmatlan lett volna. Indítványozó felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban fenntartására irányult.

24. A Kúria felülvizsgálati eljárásban, 2020. május 7. napján hozott Pfv.V.20.876/2019/11. számú ítéletében megállapította, hogy az alperesek által benyújtott felülvizsgálati kérelem alapos. Annak ellenére jutott erre a döntésre, hogy az ítéletben is kitér rá, hogy alperesek **egyáltalán nem jelöltek meg megsértett jogszabály helyet.**

25. A Kúria egy teljes, hosszabb bekezdést szentelt annak, hogy ismerteti: a felülvizsgálati kérelem kötelező tartalmi elemei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése,

valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kéri. Arra vonatkozóan, hogy a fél ennek hogyan tud eleget tenni, a Kúria hivatkozta az 1/2016. (II. 15.) PK véleményt. Az ítélet hivatkozott részeiből is egyértelműen következne, hogy a felülvizsgálati kérelem visszautasításának lett volna helye, mindezek ellenére a Kúria a továbbiakban érdemben elbírálta a felülvizsgálati kérelmet.

26. A Kúria a felülvizsgálati kérelem érdemi vizsgálata során a Ptk. 6:223. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezések anyagi jogi jogsértésének kérdéskörét vizsgálta. Ezzel összefüggésben megállapította: egyik fél sem vitatta, hogy az igényérvényesítési határidő a Gyulai Törvényszék 2018. június 23. napján meghozott jogerős ítéletének kézbesítéséig nyugodott. Erre tekintettel a Kúria kifejtette, hogy – figyelembe véve a felülvizsgálati eljárás rendkívüli perorvoslati jellegét – a Kúria így ezt a felülvizsgálati kérelem által nem érintett – elévülés nyugvására vonatkozó – megállapítást nem vizsgálhatja.

27. Annak ellenére, hogy maga a Kúria állapította meg, hogy ezzel a kérdéssel nem is foglalkozhat, a felülvizsgálati eljárásban egy teljes bekezdésben elemezte azon kérdést, hogy álláspontja szerint mégis hogyan alakulna másképp az igényérvényesítési határidő.

28. A Kúria egy – a jogszabályok és az irányadó bírósági gyakorlat értelmében is – visszautasítandó felülvizsgálati kérelem alapján hozta meg a döntését, amelyben Indítványozónak a pert megelőzően tett eljárási cselekményeit (ajánlat megtétele a haszonbérleti szerződésre vonatkozóan, eljárás megindítása a Járási Hivatal végzésének megfelelően), valamint a peres eljárás során tett állításait is lényegében figyelmen kívül hagyta.

29. A Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során – figyelmen kívül hagyva saját értékelését a felülvizsgálati kérelem hiányosságára vonatkozóan – arra a megállapításra jutott, hogy alpereseknek az elévüléssel összefüggésben tett előadását elbírálásra alkalmasnak tekinti. Erre tekintettel a Kúria azt vizsgálta, hogy a Békési Járási Hivatal 2018. június 23. napján meghozott határozatáig valóban nyugodott-e az elévülési határidő. Elemzése során a Kúria kitért arra, hogy az elévülés a Gyulai Törvényszéknek a [REDACTED] [REDACTED] határozatának érvénytelenségét megállapító jogerős ítélet kézbesítéséig nyugodott, ezen ítélet kézbesítésével azonban az igényérvényesítési határidő megnyílt.

30. Arra tekintettel, hogy az elévülés nyugvása már fennállt, majd a jogerős ítélettel újra megnyílt az igényérvényesítés lehetősége, a Kúria álláspontja szerint a Ptk. 6:24. § (2)-(3) bekezdései értelmében az elévülés további nyugvásának nincsen helye.

31. Az előző bekezdésben foglaltak értelmében a Kúria Indítványozó 2018. augusztus 1. napján történt keresetmódosítására vonatkozóan elkésettséget állapított meg.

32. Az elévülés vizsgálata során a Kúria – az alperesek érvelésében előadottakat alapul véve – Indítványozó 2018. augusztus 1. napján benyújtott keresetmódosítását (részletesen ismertetve jelen tényállás 17. pontjaiban) **keresetindítási határidőként értékelte, annak ellenére, hogy az egy 2017. június 20. napján indult perben – a járási hivatal felhívásának megfelelő – keresetmódosítás volt, azon az ügyszámon folyt az ügy, amin bő egy évvel korábban elindult.**

33. A Kúria a felülvizsgálati eljárásban teljességgel figyelmen kívül hagyta egyrészt azt a tényt, hogy a felek által nem vitatott, a [REDACTED] [REDACTED] határozatának érvénytelenségét megállapító jogerős ítélet másnapján Indítványozó az előhaszonbérleti jogának gyakorlására a Ptk. 6:223. § (2) bekezdésének megfelelő ajánlatot tett. Arról a tényről, hogy a [REDACTED] [REDACTED] az ajánlatot nem fogadta el, és alperesek a korábbi, előhaszonbérleti jog megsértésével kötött szerződést továbbra is hatályában fenntartani kívánják, csak a Járási Hivatal végzéséből értesült, amelyben a perindításra a hatóság felhívta.

34. Az előző bekezdésben kifejtettekkel összefüggésben a Kúria érdemben nem foglalkozott azzal a ténnyel sem, hogy a Járási Hivatal végzésében kifejezett határidő tűzése mellett hívta fel a perindításra Indítványozót, aki ennek a kötelezettségének határidőben eleget is tett. Mi több, a Járási Hivatal eljárását kifejezetten irrelevánsnak minősítette elemzése során a Kúria. Ennek eredményeként a Kúria érvelését olvasva az a kép rajzolódik ki, mintha Indítványozó mindenféle ok nélkül csak több mint egy hónappal később indította volna meg az eljárást (amely ráadásul ekkor már több mint egy éve folyamatban is volt), nem pedig egy kifejezett hatósági felhívásnak eleget téve járt el, és nyújtott be keresetmódosítást.

35. A Kúria a felülvizsgálati eljárás eredményeként arra a megállapításra jutott, hogy Indítványozó igényérvényesítése elkésett volt, a pert – amely 2017-től folyamatban volt –

legkésőbb 2018. július 26. napjáig meg kellett volna indítania, így a bíróságoknak a felperes keresetét el kellett volna utasítania.

36. Ennek eredményeként a Kúria alaposnak ítélte alperesek felülvizsgálati kérelmét, és az elsőfokú határozatot megváltoztatva a kerestet elutasító ítéletet hozott.

37. A Kúria döntése következményeként Indítványozóval a [REDACTED] – az előhaszonbérleti jogra való jogosultsága ellenére – nem kötötte meg a haszonbérleti szerződést, így Indítványozó a kérdéses földterület vonatkozásában a vadászati jog gyakorlása keretében történt hasznosításától esett.

II.

A BÍRÓI DÖNTÉS ALAPTÖRVÉNY-ELLENESSÉGÉNEK OKAI

38. Elöljáróban fontos hangsúlyozni, hogy az Alkotmánybíróság elvárja a rendesbíróságoktól, hogy ítélezésük során az ügy alapjogi aspektusait figyelembe vegyék. Az Alaptörvény 28. cikkének első mondata ([a] bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik) az állam (a bíróságok) kötelezettségévé tette, hogy az alapjogokat a magánjog alanyai közötti viszonyokban is érvényre juttassa. Emellett természetesen a jogalkotó feladata az Alaptörvényben foglalt jogok érvényesítése a normaalkotási tevékenysége során, de amint a magánjogi jogszabályoknak meg kell felelniük az Alaptörvényben foglaltaknak, úgy a magánjogi jogalanyokra is – közvetett módon – kihat az Alaptörvény normatartalma, a valódi alkotmányjogi panasz intézményén és a rendes bíróságok alkotmánybírósági határozatokra alapított joggyakorlatán keresztül.

39. Ezzel a rendes bíróságok ítélező tevékenysége ténylegesen is alkotmányjogilag kötötté vált, tevőleges védelmi kötelezettségük keletkezett az alapjogvédelem terén. Az Alaptörvény említett rendelkezése **azt a kötelezettséget rója a bíróságokra, hogy az elbírálendő ügyek alkotmányjogi aspektusát, alapjogi relevanciáját felismerjék, az érintett alapvető jogok tartalmát feltárják, és erre tekintettel értelmezzék és alkalmazzák konkrét jogvitákban a jogszabályokat.** Amint az Alkotmánybíróság azt az alkotmányjogi panasz jogintézményével összefüggésében kifejtette: „[a] bírói döntések alkotmányossági felülvizsgálatát lehetővé tevő alkotmányjogi panasz (Abtv. 27. §) az Alaptörvény 28. cikkének érvényesülését szolgáló jogintézmény. Ilyen panasz alapján az Alkotmánybíróság a bírói döntésben foglalt jogértelmezés Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja, azt, hogy a jogszabály alkalmazása során a bíróság az Alaptörvényben biztosított jogok alkotmányos tartalmát érvényre juttatta-e. Ha a bíróság az előtte fekvő, alapjogilag releváns ügy alapjogi érintettségére tekintet nélkül járt el, és az általa kialakított jogértelmezés nem áll összhangban e jog alkotmányos tartalmával, akkor a meghozott bírói döntés alaptörvény-ellenes” {3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [18]; 13/2016. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [30]}.

40. Mindezek – amint ezt az Alkotmánybíróság már több esetben is hangsúlyozta – nem azt jelentik, hogy a bíróságoknak közvetlenül az Alaptörvény rendelkezéseire kellene alapítaniuk a döntéseiket, hanem azt, hogy az alkalmazandó jogszabályi rendelkezések értelmezése és a

konkrét tényállásra való alkalmazása során **figyelemmel kell lenniük a releváns alkotmányossági szempontokra** {7/2013. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [33]; 3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [20]}.

A tisztességes eljáráshoz való jog és ezzel összefüggésben a jogorvoslathoz való jog sérelme

Az Emberi jogok Európai Bírósága gyakorlata a tisztességes eljáráshoz való jog és a jogorvoslathoz való jog körében – az Emberi Jogok Európai Egyezménye 6. Cikke és 13. Cikke

41. A tisztességes eljáráshoz való jogot, ahogyan azt az Egyezmény 6. Cikk 1. bekezdése biztosítja, a jogállamiság elvének fényében kell értelmezni, amely előírja, hogy a peres feleknek rendelkezésére álljon egy hatékony bírói jogorvoslat, amely lehetővé teszi polgári jogaik érvényre juttatását (Beles és mások kontra Cseh Köztársaság, § 49).

42. Az, hogy egy eljárás tisztességes volt-e, az eljárás egészének vizsgálatával állapítható meg (Ankerl kontra Svájc, § 38; Centro Europa 7 S.R.L. és di Stefano kontra Olaszország [GC], § 197). Ezzel együtt bizonyos feltételek mellett minden, az eljárás tisztességességével kapcsolatos hiányosság orvosolható az eljárás egy későbbi szakaszában, akár egy azonos szintű (Helle kontra Finnország, § 54), akár egy magasabb szintű bíróság által (SchulerZraggen kontra Svájc, § 52; vö. Albert és Le Compte kontra Belgium, § 36; Feldbrugge kontra Hollandia, §§ 45-46). Mindenesetre akkor, **ha a hiányosság a legmagasabb bírói fórum tekintetében áll fenn – például mert nincs lehetőség reagálni az e bíróság elé terjesztett megállapításokra –, sérül a tisztességes tárgyaláshoz való jog** (Ruiz-Mateos kontra Spanyolország, §§ 65-67).

43. Mindenkinek joga van arra, hogy bírósághoz forduljon „polgári jogaival és kötelezettségeivel” kapcsolatban. Ilyen módon a 6. Cikk 1. bekezdése magában foglalja a „bírósághoz való jogot”, amelynek egyik aspektusa a hozzáférés joga, azaz polgári ügyekben a bíróság előtti eljárás megindításához való jog (Golder kontra Egyesült Királyság, § 36). Továbbá, a bírósághoz való jogba nemcsak eljárás megindításának joga tartozik bele, hanem a jogvita bíróság általi eldöntéséhez való jog is (Kutic kontra Horvátország, § 25 és § 32)

44. A „bírósághoz való jog” és az ahhoz való hozzáférés joga nem abszolút jogok. Korlátozásoknak vethetők alá, de ezek nem szűkíthetők vagy csökkenthetők az egyének

hozzáférését olyan módon vagy mértékben, amely már ezen jog lényegét vonná el (Philis kontra Görögország, § 59; De Geouffre de la Pradelle kontra Franciaország, § 28, és Stanev kontra Bulgária [GC], § 229) Tehát **a bírósághoz való hozzáférés joga bizonyos körülmények között legitim korlátozások tárgya lehet. Ilyenek például az elévülés** (Stubblings és mások kontra Egyesült Királyság, §§ 51-52). Mindazonáltal **az alkalmazott korlátozásoknak nem szabad olyan módon vagy mértékben szűkíteni vagy mérsékelni az egyének hozzáférését,** amely már ezen jog lényegét vonná el. A korlátozás úgyszintén nem lesz összeegyeztethető a 6. cikk 1. bekezdésével, ha nincs „legitim célja” és nem mutatható ki „ésszerű arányossági kapcsolat az alkalmazott eszközök és az elérni kívánt cél között” (Ashingdane kontra Egyesült Királyság, § 57; Fayed kontra Egyesült Királyság, § 65; Markovic és mások kontra Olaszország [GC], § 99). Tehát, **semmilyen jogszabályt nem alkalmazhat önkényesen a bíróság, úgy, hogy azáltal lényegében elzárja a feleket a bírósághoz fordulás jogától.** Így még az egyébként e jog korlátjaként is definiálható **elévülési szabályokat sem forgathatja ki önmagából a bíróság úgy, hogy azáltal önkényessé váljon a jogalkalmazása.**

45. Továbbá az eljárásban részt vevő feleknek joguk van arra, hogy az általuk az ügyük szempontjából relevánsnak tartott észrevételeiket előadják. Ez a jog csak abban az esetben tekinthető hatékonynak, ha az észrevételeket valóban „tárgyalják”, vagyis a perbíróság azokat megfelelően megfontolja. Másképpen fogalmazva: **a „bíróság” köteles megfelelően megvizsgálni a felek által előterjesztett beadványokat,** érveket és bizonyítékokat (Kraska kontra Svájc, § 30; Van de Hurk kontra Hollandia, § 59; Perez kontra Franciaország, § 80). Annak érdekében, hogy a 6. cikk által biztosított jog hatékony legyen, a hatóságoknak „gondosan” kell eljárniuk – ennek kapcsán lásd ügyvéd által képviselt fellebbező fél vonatkozásában a Göç kontra Törökország [GC] ügyet (§ 57).

Az Alkotmánybíróság gyakorlata a tisztességes eljáráshoz való jog körében – Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése és (7) bekezdése

46. Az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata értelmében a tisztességes eljárás (fair trial) olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás „méltánytalan” vagy „igazságtalan”, avagy „nem tisztességes”

47. A tisztességes bírósági eljáráshoz való jog értelmezésére vonatkozó alkotmánybírósági gyakorlatot a 3025/2016. (II. 23.) AB határozat ekként foglalta össze: „egy eljárás

tisztességességét mindig esetről estre lehet csak megítélni, a konkrét ügy körülményeinek figyelembevételével, ettől függetlenül ugyanakkor nevesíteni lehet számos olyan követelményt, amelyeknek egy eljárásnak meg kell felelnie ahhoz, hogy tisztességesnek minősüljön. Polgári peres eljárásban, így a tisztességes bírósági tárgyalás követelményének része a *bírósághoz fordulás joga* [...] a tárgyalás igazságosságának biztosítása [...], a tárgyalás nyilvánossága és a bírósági döntés nyilvános kihirdetése [...], a törvény által létrehozott bíróság [...], független és pártatlan eljárása [...], illetve a perek észszerű időn belül való befejezése [...]”.

48. Az Alkotmánybíróság a *bírósághoz fordulás jogával* összefüggésben, több határozatában is állást foglalt azt a speciális helyzetet érintően, amikor az indítványozó (ügyfél) a hatóság által megjelölt határidőn belül jogosult csak jogának bírósági úton történő érvényesítésére. A 9/2017. (IV. 18.) AB határozatban a testület egyértelműen úgy foglalt állást, **a hatóság tájékoztatásának megfelelően, ám a bíróság által elkésztettnek minősített kereset vonatkozásában, hogy a Kormányhivatal téves jogorvoslati tájékoztatása folytán a bíróság a felülvizsgálati kérelmet elkészttség okán elutasító végzése elzárta az indítványozót a tényleges és hatékony jogorvoslat lehetőségétől, az alapjogsérelem pedig érdemben befolyásolta a bíróság döntését, ezért az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésének sérelmét idézte elő.**

49. A 18/2017. (VII. 18) AB határozatban a testület szintén a bírósághoz fordulás jogával kapcsolatban kifejtette, hogy az Alkotmánybíróság a ténymegállapításnak a helyességét az alkotmányjogi panaszban előadottak és a bírósági iratok alapján azért kérdőjelezte meg, mert az Alkotmánybíróság megítélése szerint *a bíróság a fellebbezés elutasításáról a közvetlen alapjogi vonatkozás figyelembevétele nélkül határozott, és az indítványozó érvelésére nem válaszolt.* Az eljárási típusú alapjogok érvényesítése kapcsán az Alkotmánybíróság nem tudná megfelelően teljesíteni alaptörvényvédő feladatait, ha csupán a jogszabályi rendelkezések alkotmánnyal összhangban álló értelmezési tartományát jelölhetné ki, de – az iratokból megállapíthatóan – nyilvánvalóan alapjogsértő eljáráson alapuló (és adott esetben a törvényi rendelkezésekkel egyértelműen ellentétes) bírósági határozatot nem semmisíthetné meg.

50. A hatóságok által megadott határidőnek a bírósághoz fordulás jogát érintő kérdésében foglalt állást az Alkotmánybíróság a kézbesítési szabályok alkotmányosságának vizsgálatával összefüggésben a 10/2017. (V. 5.) AB határozatban. A testület – korábbi gyakorlatával összhangban – ezen határozatában is rögzítette az alapjog korlátozás garanciális feltételeit,

különös tekintettel a tisztességes eljáráshoz való jogra, valamint kimondta, hogy „**nem kényszeríthetők a közigazgatási cselekmények megtételére jogosultak általánosságban arra, hogy maguk kövessék figyelemmel a közigazgatási szereplők, különösen a hatóságok cselekményeit, hacsak ezt valamely nyomós ok (pl. nagyszámú vagy ismeretlen lakhelyű érintett) nem indokolja.**”

51. Az Alkotmánybíróság rögzítette továbbá, hogy „az ismert érdekelték személyes tájékoztatásának elmaradása a jogaik gyakorlására okot adó körülményekről és a cselekményük megtételére nyitva álló határidőről, [...] kifejezetten megnehezíti e jogosultak helyzetét, mégpedig úgy, hogy ez semmilyen alkotmányos joggal vagy értékkel nem hozható összefüggésbe. A rendelkezésből fakadó korlátok a kifogás előterjesztésére szükségtelennek minősülnek, ezáltal ellentétesek az Alaptörvény XXIV. cikke (1) bekezdésében írtakkal” (Indokolás [109]).

52. Végezetül a bíróságok önkényes eljárásával kapcsolatban a 20/2017. (VII. 18.) AB határozat megállapította, hogy „[h]a a **törvénynek való alávetettségtől a bíróság eloldja magát, saját függetlenségének egyik tárgyi alapját vonja el. A vonatkozó jogszabályokat be nem tartó bíróság lényegében visszaél saját függetlenségével, amely adott esetben ezen keresztül a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét okozhatja.** Az a bírói ítélet, amely alapos ok nélkül hagyja figyelmen kívül a hatályos jogot, önkényes, fogalmilag nem lehet tisztességes, és nem fér össze a jogállamiság alapelvével”.

53. Az Alkotmánybíróság a tisztességes eljáráshoz való jog részének tekinti **az indokolt bírói döntéshez való jogot** is. Figyelemmel az Alaptörvény 28. cikkében előírt jogszabály értelmezési kötelezettségre is, az Alkotmánybíróság azt vizsgálja, hogy az indokolási kötelezettséget előíró eljárási jogszabályokat a bíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében meghatározott követelményeknek megfelelően alkalmazta-e. Az Alkotmánybíróság tehát a rendes bíróságoktól eltérően nem a felülbírálatra alkalmasság szempontjából vizsgálja a bíróságok indokolási kötelezettségének teljesítését, és tartózkodik attól, hogy jogági dogmatikához tartozó kérdések helytállóságáról, illetve törvényességéről, avagy kizárólag törvényértelmezési problémáról állást foglaljon. [IV/3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, ABH 2012,131.; Indokolás (4) bekezdése] Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság nem vizsgálja azt sem, hogy az indokolásban megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e

az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket, vagy a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás megalapozott-e. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat. [3237/2012. (IX. 28.) AB végzés, ABK 2012, 504-505.; 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, ABK 2012, 622-624; Indokolás (5)].

54. Az Alkotmánybíróság által vizsgált, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rejlő indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. **Az indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme az eljárási szabály alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti.** A tisztességes eljárásból fakadó elvárás tehát az eljárási szabályok Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása, ami a jogállami keretek között működő bíróságok feladata.

55. Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy **a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon.** Ennek megítéléséhez az Alkotmánybíróság vizsgálja a jogvita természetét, az alkalmazandó eljárási törvény rendelkezéseit, a felek által az adott ügyben előterjesztett kérelmeket és észrevételeket, valamint az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket. [összefoglalóan lásd: 7/2013. (III. 1). AB határozat].

Fenti elvek alkalmazása a jelen ügyre

56. A Kúria döntésének meghozatala során – összhangban a tényállásban részletesen előadottakkal – **számos tényt önkényesen figyelmen kívül hagyva járt el,** valamint már Indítványozó tisztességes eljáráshoz való alapjogát sértő módon tévesen értékelt.

57. A Kúria Indítványozó 2018. augusztus 1. napján benyújtott keresetmódosítását következetesen úgy értékeli, mintha az egy teljesen új peres eljárás megindítását célzó kereset lett volna, annak ellenére, hogy a Békési Járásbíróság előtt ehhez az időponthoz képest már több mint egy éve megindult az eljárás. A Békési Járásbíróság éppen a [REDACTED] i

62. Az Alkotmánybíróság a hatóságok által közölt jogorvoslati tájékoztatás, valamint a kézbesítés szabályainak alkotmányosságát értékelő határozataiban több alkalommal is azon bírósági döntések megsemmisítéséről döntött, amelyek a hatóság által közölt határidőket megszorítóan, indítványozók kárára értelmezték, és erre hivatkozva a keresetet elutasították, ezáltal kiüresítették a bírósághoz fordulás jogát. Jelen alkotmányjogi panasz tárgyát képező kúriai ítélet a hivatkozott esetekkel gyakorlatilag megegyező módon nyilvánította elkéssettnek követelés érvényesítést, teljesen ellentétesen azzal a körülménnyel, hogy a járási hivatal által megjelölt határidőn belül megtörtént a keresetmódosítás benyújtása.

63. Bár jelen eljárás esetében nem a klasszikus értelemben vett jogorvoslati tájékoztatás eredményezi a bírósághoz való fordulás jogának sérelmét, azonban az alapjogsérelem előidézése azzal lényegében megegyező módon történt meg, így Indítványozó álláspontja szerint a megjelölt alkotmánybírósági gyakorlat jelen ügyre vonatkozóan is alkalmazható.

64. Indítványozó esetében a hatóság eljárásának befejezés olyan kérdés eldöntésétől függött, amelyre bíróságnak van hatásköre. Ennek megfelelően a hatóság határidő tűzése mellett felhívta Indítványozót a per megindítására, amelynek Indítványozó jóhiszeműen és a határidő megtartása mellett eleget is tett azzal, hogy a már eleve is a szerződés érvénytelenségének megállapítása iránti peres eljárásban – az eljárási szabályok maradéktalan megtartásával – a keresetét szűkítően módosította és csak a vele szembeni hatálytalanság megállapítását kérte, nem a mindenkire kiterjedő (pontosabban kiható) érvénytelenségét.

65. A bírósági eljárás során az első és a másodfokon eljáró bíróságok ítéleteikben is egyértelműen amellelt foglaltak állást, hogy Indítványozó határidőn belül érvényesítette igényét, ezzel szemben a Kúria a határidőben megtett keresetmódosítás ellenére elzárta Indítványozót attól, hogy a szerződés érvénytelenségének, illetve hatálytalanságának megállapítása megtörténhessen.

66. Az előadottak alapján is **egyértelműen megállapítható, hogy jelen esetben Indítványozó keresetmódosítása nem értelmezhető úgy, hogy a jogérvényesítés akadályát kizárólag a tisztességes eljárás jogszerű korlátját jelentő eljárási határidők jelentették.** Éppen ellenkezőleg: Indítványozó jóhiszeműen, és minden határidőt megtartva járt el, ennek ellenére közel két évvel később abba a helyzetbe került, mintha önhibájából határidőt mulasztott

volna, ezáltal elvesztve az őt jogszerűen megillető haszonbérleti szerződés megkötésének – és a földterület vadászati jog gyakorlása körében történő hasznosításának – a lehetőségét is.

67. Összességében a Kúria által meghozott ítélet Indítványozónak a tisztességes eljáráshoz való joga sérelmét mélyítette el azáltal is, hogy egyrészt – bár saját maga is lényegében elbírálásra alkalmatlannak minősítette alperesek felülvizsgálati kérelemét – mégis érdemi döntést hozott a felülvizsgálati eljárásban, másrészt pedig az előző pontokban részletezett kérdésekben (elévülés szabályainak alkalmazása, határidő megállapítása) indokolásában szinte teljesen figyelmen kívül hagyta Indítványozónak erre vonatkozóan határidőben és az eljárásjogi szabályoknak megfelelően megtett előadásait, ezeket megalapozó tényeket is.

Tulajdonhoz való jog sérelme (Alaptörvény XIII. Cikk)

Az EJEB gyakorlata a tulajdonhoz való jog körében – az Egyezmény 1. Kiegészítő Jegyzőkönyve 1. Cikke alapján

68. Az Emberi Jogok Európai Bírósága több esetben foglalkozott a tulajdonhoz való jog terjedelmével. A Bíróság kimunkált gyakorlata értelmében a tulajdonhoz való jog nem korlátozhatatlan alapjog, azonban minden tulajdonjog korlátozásnak „legitim célt” kell szolgálnia, „jogszerűnek” kell lennie, és a jogkorlátozásnak az elérendő céllal arányban kell állnia.

69. A Bíróság kijelentette, hogy azokban az ügyekben, ahol a Bíróság megállapította a bírósághoz fordulás jogának sérelmét, és az indítványozó az Egyezmény 1. Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. Cikkében foglalt tulajdonhoz való jog sérelmére is hivatkozott, nem lehet az utóbbi jog sérelmének megállapíthatóságát függővé tenni attól, hogy milyen szituáció állt volna fenn, ha indítványozónak nem sérült volna a bírósághoz fordulás joga.

70. Az Bíróság a vadászati jog kérdéskörével kapcsolatban (konkrétan ügyben annak átengedése tárgyában) a tulajdonhoz való jog, tehát az 1. Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. Cikkének felhívhatóságát rögzítette, amikor is annak megsértését állapította meg (ld. Chassagnou and Others, v. France judgment of 29 April 1999, nos. 25088/94, 28331/95, and 28443/95). A Bíróság gyakorlata szerint a „tulajdon” fogalma nem korlátozódik a fizikai tárgyakra, így a vagyoni értékkel bíró előnyök, illetve jogok is tulajdonnak minősülhetnek és jogot

formálhatnak egyezményes védelemre. Ezáltal a tulajdonhoz való jog védelmét a strasbourgi bíróság kiterjesztette mind a dologi hatályú, abszolút szerkezetű jogosultságokra, mind pedig a kötelmi jogi, relatív szerkezetű jogokra. Ennek megfelelően a Bíróság a „tulajdon” fogalma alá vonta például a halászati, illetve vadászati jogokat (ld. Chassagnou), a részvényt, a peresíthető követeléseket, a szabadalmat, goodwillt, az elvi építési engedélyt, a csereingatlan követelésére való jogosultságot, a kártérítési követeléseket, a fedezeti elv alapján működő nyugdíjrendszerek biztosítottjainak jogosultságait.

Az Alkotmánybíróság gyakorlata a tulajdonhoz való jog körében – az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése alapján

71. Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése deklarálja a tulajdonhoz való jogot. Az AB klasszikus megfogalmazásában: *„Az Alkotmány a tulajdonjogot mint az egyéni cselekvési autonómia hagyományos anyagi alapját részesíti védelemben. Az alkotmányos védelemnek úgy kell követnie a tulajdon társadalmi szerepének változását, hogy közben ugyanezt a védelmi feladatot elláthassa.”* (64/1993. (XII. 22.) AB-határozat)

72. A tulajdonvédelem körében az Alkotmánybíróság gyakorlata értelmében különbséget kell tenni a polgári jogi és az alkotmányos tulajdonvédelem között: az alkotmányos tulajdonvédelem köre és módja nem szükségképpen követi a polgári jogi fogalmakat és nem azonosítható az absztrakt polgári jogi tulajdon védelmével {7/2015. (III. 19.) AB határozat, Indokolás [45]}. Az alkotmányos tulajdonvédelem terjedelme mindig konkrét; függ a tulajdon alanyától, tárgyától és funkciójától, illetve a korlátozás módjától is. A tulajdonhoz való alapjog a már megszerzett tulajdont, illetve kivételes esetekben a tulajdoni várományokat védi {legutóbb: 3052/2018. (II. 13.) AB végzés, Indokolás [13]}

73. A várománynak a jogirodalomban többféle értelmezése van. Az Alkotmánybíróság a határozataiban megállapítja, hogy *„a váromány, a szó legtágabb értelmében olyan jövőbeli jogszerzést lehetővé tevő függő jogi helyzet, amelyben a jogszerzés feltételei részben megvannak, míg további feltételei a jövőben vagy bekövetkeznek, vagy sem. Szűkebb értelemben várományon valamely alanyi jog megszerzésének jogilag biztosított lehetőségét értjük, amelytől a várományost az ellenérdekű fél önkényesen nem foszthatja meg* (Szladits Károly: *A magyar magánjog vázlata. Budapest, 1933. 109. p.*)” [51/2007. (IX. 15.) AB határozat].

74. Ez utóbbi gyakorlatilag azt jelenti, hogy a jogosult az összes feltételt teljesítette, és csak az időmúlás hiányzik a jogszerzéshez. Az Alkotmánybíróság 43/1995. (VI. 30.) AB határozatában azt is kifejtette, hogy „a különböző várományok csak akkor részesülnek a tulajdon alapjogi védelmében (Alkotmány 13. §), ha az azokra vonatkozó „ígérvény” ellenszolgáltatás fejében történt.”

75. Az Alkotmánybíróság a 143/D/2004. számú határozatában a vadászati jogot konkrétan a tulajdonhoz való jog körébe eső, ezen jog alatt alkotmányos védelemre igényt tartó jogként azonosította. E körben rögzítette: az Alkotmánybíróság gyakorlata figyelemmel van arra, hogy a föld a tulajdonjog sajátos tárgya, amely több szempontból különleges elbírálást igényel. A föld ugyanis termőképes, korlátozott mértékben áll rendelkezésre, nem szaporítható, mással nem helyettesíthető [a föld más tulajdoni tárgytól eltérő természetére rámutatott már a 16/1991. (IV. 20.) AB határozat]. Ezen sajátosságok miatt még inkább szükség lehet a tulajdonos jogainak közérdekből történő korlátozására, mint a tulajdonjog más tárgyainál. [35/1994. (VI. 24.) AB határozat]

76. Az Alkotmánybíróság a legelőkkel és erdőkkel közös gazdálkodást végző társulatokkal kapcsolatban már korábbi határozataiban is a közérdek szolgálatát emelte ki. Utalt az összefüggő legelő és erdő területeken a közös gazdálkodás több évszázados gyakorlatára, illetőleg a jogalkotás e téren ismert hagyományaira, és a tulajdonjog sajátos tárgyának ezen jellegére figyelemmel nem találta aránytalannak – így alkotmányellenesnek sem – azt, hogy az egységben megőrzendő erdő és legelő esetében a szabályozás határozatlan időre megszabott közös gazdálkodást ír elő.

A fenti elvek alkalmazása a jelen ügyre

77. A vadászati jogosultság a földterületnek egy speciális hasznosítási módja, amelyre Indítványozó a jelen alkotmányjogi panasz eljárás tárgyát is képező ügyet megelőzően Indítványozó is jogosult volt. A Vtv-nek – az előhaszonbérleti jog megsértésével történő szerződéskötéskor még hatályban lévő – 16. § (4) bekezdése értelmében *a vadászterület ismételt haszonbérbe adása esetén a haszonbérlet e törvény alapján előhaszonbérleti jog illeti meg. E törvénynek az előhaszonbérletre vonatkozó rendelkezéseit azoknak a vadászatra jogosultaknak az esetében kell alkalmazni, akik a vadgazdálkodási üzemterv lejártának napján*

érvényes haszonbérleti szerződéssel rendelkeznek, és az újonnan kialakított vadászterületnek legalább a felét az előző üzemtervi ciklusban is haszonbérelték. Az előhaszonbérleti jog gyakorlására a Polgári Törvénykönyvnek az elővásárlási jogra vonatkozó rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni. Az idézett rendelkezés és a tényállásban is részletezett körülmények egyértelműen alátámasztják Indítványozó előhaszonbérleti jogának fennállását.

78. A Vtv. 16. § (4) bekezdését a Ptk. elővásárlásra, illetve előhaszonbérleti jogra vonatkozó rendelkezéseivel együttesen értelmezve Indítványozó bizonyos lehetett abban, hogy korábbi haszonbérleti szerződésének megszűnését követően, amennyiben az új haszonbérleti szerződés feltételeit elfogadja, újra ő lesz jogosult a [REDACTED] [REDACTED] a szerződés megkötésére, ezáltal pedig a földterületen a vadászati jog gyakorlására.

79. Továbbá a Ptk. 6:222. § (4) bekezdése kifejezetten rögzíti, hogy a szerződés valamennyi feltételére kiterjedő elfogadó nyilatkozat megtételével az elővásárlásra (előhaszonbérletre) jogosulttal a szerződés létrejön. Ennek értelmében tehát Indítványozónak már ezen nyilatkozat megtételével haszonbérlet tárgyában szerződéses viszonyban kellett volna állnia a [REDACTED] [REDACTED] 2018. június 27. napjától. Ennek egyetlen akadálya a másik vadásztársasággal jogszerűtlenül még fennálló szerződés volt. Ezen szerződés érvénytelenségének, illetve Indítványozóval szemben fennálló hatálytalanságának megállapítására bíróság jogosult, ezért Indítványozó kénytelen volt – a megfelelően módosított keresete alapján – a bírósági eljárást is lefolytattatni.

80. Ezen bírósági eljárás egyetlen célja az lett volna, hogy az egyébként jogszerűtlenül fennálló helyzetet megszüntesse, és megnyissa a jogi utat a járási hivatal eljárása előtt annak érdekében, hogy az Indítványozóval történt haszonbérleti szerződés megkötését, valamint Indítványozónak a területre vonatkozóan fennálló vadászati jogát bejegyezhesse. Mindezek ellenére a Kúria az elévülésre és a határidőkre vonatkozóan tévesen és a tényeket figyelmen kívül hagyva levezetett érvelése azt eredményezte, hogy Indítványozót a földterület vonatkozásában jogos várományától fosztotta meg.

81. A vadászati jog gyakorlásával kapcsolatban szükséges azt is kiemelni, hogy a vadásztársaság a vadászati hatóság által jóváhagyott tervekben (üzemterv és éves terv) foglaltak szerint végzi vadászati-vadgazdálkodási tevékenységét, ezen belül az éves terv részét képező kilövési tervben foglaltakat köteles végrehajtani, azaz a kilövési terv szerinti vadlelővésekről

egyrészt saját tagjai, másrészt vendégvadászok, bel- és külföldi bérvadászok közreműködésével gondoskodik, valamint az éves terv szerint lelőtt vadat (vadhúst) is értékesíti.

82. Ennek értelmében tehát Indítványozó esetében a vadászati jog gyakorlása nem tekinthető pusztán sport- vagy hobbi tevékenységnek, hanem az Indítványozó működésének, gazdálkodási tevékenységének is részét képezi. Erre tekintettel tehát Indítványozó esetében – törvény alapján fennálló előhaszonbérleti jogára tekintettel – alappal számíthatta bele elkövetkezendő gazdasági tevékenységébe is a vadászati jog gyakorlásából származó bevételt is.

83. Indítványozó álláspontja szerint még a hivatkozott alkotmánybírósági gyakorlat rendkívül szűken értelmezett tulajdoni váromány fogalom alá is beleesik jelen ügyben ismertetett előhaszonbérleti joga megsértésével kötött szerződés hatályban fenntartása, és ezzel összefüggésben a vadászati jog gyakorlásából történő kizárása.

84. A Vtv. kifejezetten vagyoni értékű jogként azonosítja a vadászati jogot, amelynek gyakorlása Indítványozót illeti meg, azonban ettől jogszerű indok nélkül és bármilyen kompenzáció nélkül megfosztották.

85. Nem pusztán „reményről” van szó, hanem józan ész, logika és jog szerint bizonyos várományról – a vadászati jog gyakorlásából származó bevételek már a gyakorlatilag Indítványozó sajátjának tekinthetők, csak idő kérdése lett volna, hogy ezek az összegek mikor folynak be hozzá, ráadásul jogerős ítélet állapította meg azt tény is, hogy a [REDACTED] i [REDACTED] határozata érvénytelen, tehát Indítványozó előhaszonbérleti jogának gyakorlására, illetve a haszonbérleti szerződés alapján a vadászati jog gyakorlására jogosult. Ettől az alkotmányjogi értelemben is létező várománytól fosztotta meg Indítványozót a Kúria ítélete, amelyben az elévülés szabályait tévesen alkalmazva elzárta az utat az elől, hogy Indítványozó a hatóság felhívásának eleget téve a haszonbérleti szerződést megkösse, és a vadászati jog gyakorlására való jogosultságát bejegyeztesse.

III. KÉRELEM

Összegezve a fent részletesen kifejtett indokaimat, a Kúria Pfv.V.20.876/2019/11. számú, felülvizsgálati eljárásban hozott ítélete sérti az Indítványozó Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tulajdonhoz való jogát, továbbá sérti az Alaptörvény XXVIII. cikkében (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz való jogát és (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való jogát.

Tisztelt Alkotmánybíróság, a beadványban részletesen kifejtett indokok alapján kérem, hogy a Kúria Pfv.V.20.876/2019/11. számú, felülvizsgálati eljárásban hozott ítéletét, mint alaptörvény-ellenes bírói döntést semmisítse meg.

Tisztelettel,

